

The background of the entire image is a high-contrast, abstract composition. It features a large, irregular black shape in the center, which serves as a backdrop for the text. This central shape is surrounded by a white background filled with numerous black ink splatters, streaks, and brushstrokes of varying lengths and directions, creating a dynamic and textured effect.

Mikko Roivas

KUUTAMON LAULU

Kuutamons
laulu

© 2026 Mikko Roivas

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763
Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-5428-3

1. Lahjakas poika

Arttu viimeisteli työpäivänsä hyvillä mielin. Hän oli aloittanut uuden tavan työnteekoon, kirjoitti maanantaista perjantaihin niin, että huilasi viikonloput. Hän oli kirjoittanut yhdeksän romaania, kehittynyt omasta mielestään, kuten myös monen muun mielestä. Vaikka hän oli kirjoittanut useita romaaneja, joka kirjan kohdalla oli omat vaikeutensa.

Hän sulki läppärinsä ja pakkasi pieneen selkäreppuun uimahousut, -lasit ja pyyhkeen ja saippuan. Hän piti myös huolen, että muisti käsipyyhkeen saunassa istumiseen. Hän oli pannut merkille, että lähes jokikinen käytti pientä pyyhettä saunassa. Jotkut kävivät saunassa uikkarit jalassa, olivat niin myös suihkussa. Tätä Arttu ei hyväksynyt, mutta hän oli liian hyväntahtoinen, jotta olisi muistuttanut heitä siitä.

Tammikuun ensimmäiset päivät olivat käsillä. Arttu Livilä käveli koko matkan uimahallille. Vuosi oli alkanut lämpimissä merkeissä. Perinteinen talvi oli muuttunut vuosien saatossa yhä lämpimämmäksi. Välillä satoi lunta runsaasti, kunnes se sitten suli ja muuttui peilijääksi. Hiekoitus ei paljon auttanut, ja sai astella varovasti, ettei kaatunut.

Arttu oli alkanut käydä ennen uimista kuntosalilla. Hän oli aloittanut kunto-ohjelman puoli vuotta sitten juhannuksena. Hän oli entinen urheilija, joten hän osasi laatia itse itselleen harjoitusohjelman. Nyt, kun hän oli kuormittanut ruumistaan ahkerasti kaksi kertaa viikossa, hän saattoi nähdä jo vaikutukset. Hän oli mitannut hauiksen ympärysmitan, ja näytti siltä, että se oli turvonnut kahdella senttimetrillä.

Hän oli jutellut erään lihaksikkaan miehen kanssa pukukopissa. Hän oli kysellyt, miten treenit vaikuttivat 50-vuotiaaseen mieheen.

“Kyllä ne lihakset kasvavat, mutta palautuminen saattaa olla nuorempaa miestä hitaampaa”, oli mies vastannut.

“Olen kuullut, että aminohappoja kannattaisi miettiä”, Arttu oli sanonut.

“Tärkeintä on pitää huoli, että käyttää paljon maitotuotteita”, mies oli vastannut, “niitä ne aminohapot lopulta ovat.”

Kuntosalilla kävi sama porukka. Koska Arttu kävi siellä aamupäivisin, siellä näki eläkeläisiä ja senioreita. Hän sopi mainiosti noiden vanhempien miesten ja naisten joukkoon. Useat kävivät lähes joka päivä, mutta Arttu oli oppinut kirjoittamaan aamulla tai jopa aamuyöllä, ja halusi päästä

odottelematta noihin laitteisiin,

Kuntosalilla näki paljon erilaisia vartaloita. Toiset olivat turvonneet kuin pullataikinat ja toiset olivat tulleet selvästi laiduttamaan, polttamaan rasvaa kehostaan. Erilaisia tapoja tehdä noita lyömättömiä liikkeitä oli yhtä monta kuin oli tekijääkin. Arttu oli aina ollut keskikokoinen. Hän oli jo pienenä kaikkien mittareiden mukaan keskiverto.

“Hän on niin tavanomainen kuin voi vain olla”, oli hänen lääkäriensä todennut alakoulussa. Terveystenhoitaja oli pitänyt mahdottomana, että Arttu kasvaisi enää kovin pitkäksi. Hän oli lopettanut pituuskasvun seitsentoistavuotiaana.

“Parempi näin kuin se, että hän olisi tavallista pienempi tai tavallista suurempi”, oli terveydenhoitaja kertonut Artun yksinhuoltajaäidille. Tuo puhelu oli tuottanut äidille vähemmän mielihyvän tunteja, kuin hän oli odottanut. Poika jäisi näkymättömäksi, ellei lihoisi tavattomasti.

Terveystenhoitaja piti sitä täysin mahdottomana. Joskus kun Arttu oli keskustellut äitinsä kanssa – mitä tapahtui kerran viikossa – äiti pelkäsi. Hän oli pelännyt, että poika ei saisi kylliksi huomiota. Myöhemmin – monta kymmentä vuotta sitten – poika esitti suuruutensa täysin muuten kuin fyysisellä olemuksellaan. Hänestä tuli kirjailija.

“Sinä olet etevämpi kuin pituutesi”, oli äiti sanonut.

Arttu oli pelannut nelisen talvea jääkiekkoa. Kesäisin hän oli kuulunut jalkapallojoukkueen tukipilareihin. Kaiken piti olla hyvin, mutta poikapa hankki kannuksensa kirjoittamalla. Hänen täytyi olla tuolloin kolmentoista neljäntoista. Äiti oli ollut yllättynyt, kun koulusta oli tullut puhelu. Hän ei ollut tuo avulias terveydenhoitaja, vaan äidinkielen opettaja.

“Poika on harvinaisen lahjakas kielenkäyttäjä”, oli äidinkielen opettaja kertonut.

“Tuo on kyllä uutta”, oli äiti vastannut. “Pienenä hän järjesteli tavaroita. Hänen vaatekaappinsa oli paremmassa järjestyksessä kuin armeijan kaapissa.

“Hänestä pitäisi tulla jonkin sortin järjestelijä, varastomies!”

Ja kaikki tuo johti siihen, että Arttu etsi käsiinsä *Viisikot*. Niitä hän luki iltamyöhään, kunnes eräänä syksyisenä pimeänä iltana hän yllätti kaikki ja kirjoitti ensimmäisen tarinansa.

Pukukopissa joku ulkolainen mies kuivatteli kolmisenvuotiasta poikaansa ja kertoi kuiskauksenomaisesti jotain tarinaa. Se sai Artun muistelevaan tuon äidinkielen opettajan ja hänen äitinsä välistä puhelua. Hän oli ollut paikalla, ja kuullut osittain koko puhelun.

“Poika on innostunut lukemisesta”, oli äiti sanonut.

“Meidän pitää tukea hänen kehitystään sinnikkäästi”, opettaja kailotti luuriin.

Arttu oli pahoittanut mielensä. Taas hänen asioistaan päätettiin niin, ettei hänellä itsellään ollut sanan sijaa.

2. Saunatavat

Arttu ui rintauintia. Hän oli havainnut, että se oli taloudellisesti tehokkain uintimuoto. Hän oli kokeillut vapaauintia ja selkäuintia, mutta ne olivat liian raskaita. Perhosta hän ei edes kuvitellut osaavansa. Koska kuntosali imi hänen voimansa, hän ui vain kaksisataa metriä. Matka ei ollut kummoinen, mutta se oli ainoa vaihtoehto raskaan kuntosalin jälkeen.

Vaikka kuntoilu oli raskasta, hänen vartalonsa oli treenin jälkeen auvoisessa tilassa. Sen takia hän jaksoi käydä salilla ja uimassa. Hän teki kaikki liikkeet loppuun saakka. Vasta, kun hän ei enää jaksanut tehdä yhtäkään liikettä ja kun liike loppui kesken, hän siirtyi seuraavaan.

Arttu meni mietojen löylyjen saunaan. Käytössä oli myös kovien löylyjen sauna, mutta se oli liian tukala. Hän ei ollut ollut siellä kuin kerran, ja se oli riittänyt hänelle. Viime aikoina

mietojen löylyjen saunassa oli ollut aivan kelpo löylyt.

Saunassa oli olemassa omat käytöstavat. Jos vesi loppui kiulusta, se tuli käydä täyttämässä. Kun poistuit saunamajurin roolista, tuli ojentaa kiulu seuraavalle – sille, joka jää vielä lauteille. Oli sopivaa heittää löylyä kaksi kauhallista korkeintaan yhdellä kertaa.

Tuona aamuna uimahalli oli lähes autio. Se oli harvinaista, mutta ei tavatonta. Arttu sai valita oman radan. Hän oli uinut vielä viime kuussa kaikin mahdollisin lihaksin ja niin nopeasti kuin mahdollista. Nyt hän oli tehnyt päätöksen, että ui ilman kiirettä ja hoppua. Ei ollut kiire mihinkään.

Vesi oli kaksikymmentäseitsemän astetta lämmintä. Saunan jälkeen se tuntui jäätävältä, mutta kroppa tottui nopeasti. Hän kastautui matalassa päässä, kunnes syöksyi vauhtiin. Tuossa rituaalissa oli se outo piirre, että kun kroppa oli vielä käsittelemässä lämpötilan muutosta, tuntui, että ikään kuin hän olisi virtsannut housuunsa. Tunne oli epämukava, mutta se oli vain tunne. Ei hän oikeasti virtsannut veteen.

Artun mieleen kihosi hänen äitinsä sanat: “Kun jaksat harrastaa liikuntaa, sinun vanhuudenpäiväsi ovat paremmat.”

Hän ei ollut koskaan muistanut isäänsä. Tämä oli poistunut äidin elämästä, kun Arttu oli ollut neljä. Hänellä ei ollut

kokemusta, millaista oli kotielämä, kun äiti ja isä oli yhdessä.

3. Rystylyönti

Arttu oli pienenä kova nauramaan. Jotkut pitivät sitä vilkkaan mielikuvituksen tuotokseksi, mutta se ei ollut. Hän vain näki huumoria siellä, missä se vähiten saattoi olla. Kymmenvuotiaana hän sai rehtorilta stipendin miehistymisestä. Hän ei ollut siitä kovinkaan ylpeä. Sen sijaan hänen olisi pitänyt olla ylpeä siitä, että hänen ensimmäinen tyttöystävänsä oli samalla luokalla.

Martta oli kova urheilija. Hän oli koko luokassa se, joka oli saavuttanut eniten menestystä. Hänen lajinsa oli tennis, ja hän oli siinä melkoinen mestari. Arttu muisteli noita muutamaa iltaa, jolloin oli kävellyt monta kilometriä tuiskussa ja tuulessa hallille, jonka sisällä saattoi pelata talvella.

Martta pelasi usein kaksi kolme vuotta vanhempien poikien kanssa. Joskus he halusivat toisiaan – nuo pelaajat – ja Artun sydäntä riipaisi. Miksi heidän piti kosketella toisiaan? Vai kuuluiko se yhtenä osana harjoitteluun. Jopa valmentaja, joka oli pelannut tennistä aikanaan, osallistui tuohon turhaan tapaan.

“Hän yrittää valmentaa meitä myös henkisesti ja emotionaalisesti. Halaukset lisäävät luottamusta”, oli Martta kommentoinut Artun kyselyyn.

Mutta ei Arttu ollut asunut hallissa. Hän kävi siellä kolme kertaa. Ja jokikisellä kerralla he olivat halanneet toisiaan. Ne eivät olleet kuitenkaan mitenkään hävyttömiä halauksia. Ne olivat kevyitä ja lyhytkestoisia. Ne olivat lähinnä kannustuksia, kun taas Arttua Martta halasi voimalla, janoten ja hieroen. Hän hieroi itseään Artun rintamuksiin, puristeli takamusta. Ei, se ei ollut *oikea* halaus. Itse asiassa noita ei voinut edes verrata.

“En minä rakasta heitä. He ovat itse asiassa täysiä idiootteja”, oli Martta kuvaillut.

Martan rystylyönti oli ilmiömäinen. Hänen yhden käden rystynsä oli jopa parempi kuin valmentajan. Tästä syystä Martasta tuntui oudolta. Heidän pallottelunsa oli näkemisen arvoista. Martta lyömässä raskaita lyöntejä ja valmentaja, jonka piti palauttaa kämmenellä. Heidän porukassaan yksikään ei osannut yhden käden rystyä. Tuollainen harvinainen piirre johtui siitä, että Martta oli oppinut ensimmäiseksi juuri rystyn. Kämmenen hän oppi vasta kuukausien opettelun päätteeksi.

Vuosia myöhemmin, kun Martta oli kuudentoista, hän teki raskaan päätöksen. Tennis sai jäädä samalla, kun

oppivelvollisuus oli suoritettu. Ja koska Arttu ja Martta eivät tavanneet enää koulussa, heidän suhteensa näivettyi, ja he kasvoivat erilleen.

4. Viini, laulu ja naiset

Arttu luki pienenä paljon *Viisikoita*. Ne olivat ensimmäisiä kirjoja, joita hän nautti lukea. Mikään ei kuitenkaan muuttunut samalla tapaa kuin Ernest Hemingway ja tämän esikoinen, *Ja aurinko nousee*. Hän oli lukenut sen kolme kertaa, mikä oli sinänsä ennätys. Yksikään romaani ei ollut vaikuttanut Arttuun yhtä lailla innostavasti.

Äidinkielen opettaja oli ollut oikeassa. Poika oli kasvamassa ja muuttui niin henkisesti kuin fyysisesti, mutta kirjoitustaidot vain kukoistivat. Opettaja katsoi parhaakseen sysätä vettä myllyyn. Livilän poikaa piti vain hiukan tuupata oikeaan suuntaan. Niinpä tuo vastuuntuntoinen opettaja antoi Artulle Mika Waltarin *Haluatko kirjailijaksi?* -kirjan.

“Oletko lukenut sitä kirjaa?” oli opettaja kysynyt häneltä erään oppitunnin jälkeen.

“Mitä tarkoitat?” oli Arttu vastannut.

“Älä vain sano, ettet ole avannutkaan sitä”, oli opettaja torunut. “Tietenkin tarkoitan sitä Waltarin opasta.”

“Ai se, se on ihan hyvä.”

Artun ja äidinkielen opettajan läheinen suhde kummastutti muita opiskelijoita. He ihmettelivät, miksi opettaja panosti niin huolellisesti juuri Arttuun. Oli tietenkin selvä, että Artun äidinkielen arvosana oli täysi kymppi. Toisen kympin hän sai liikunnasta. Tuota arvosanaa ei vaarantanut edes lyömätön koevastaus, joka toisaalta nauratti liikunnan opettajaa. Piti vastata, mitkä kolme asiaa olivat elämässä kaikkein tärkeimpiä. Arttu vastasi, että “Viini, laulu ja naiset.”

Hemingway ajoi Artun kirjoittamaan ensimmäisen tarinan. Se ei ollut kummoinen, mutta hän kiikutti sen äidinkielen opettajalle päivän viimeisen oppitunnin jälkeen. Arttu odotti, että muut poistuivat luokasta.

“Minulla on sinulle jotain. Kirjoitin tämän viime yönä”, Arttu sanoi.

“Viime yönä?” opettaja sanoi painokkaasti.

“Niin, en saanut unta”, Arttu vastasi.

Arttu ojensi nuo kuusi liuskaa opettajalle. Hän ei ollut varma, tulisiko opettaja pitämään siitä, mutta hän oli toiveikas. Opettaja tarttui tarinaan varovasti, ikään kuin olisi käsitelty

pommia. ”Minä luen sen tänä iltana.”, opettaja lupasi.

Arttu oli kahden vaiheilla. Hän oli omaksunut jo sen, että halusi kirjoitella tarinoita, olla oikea kirjailija. Opettajasta oli tullut hänen ensimmäinen kannattaja ja lukija. Sen ohella, että opettaja halusi antaa palautetta, hän tunsu outoja tuulahduksia. Hän mietiskeli, ettei pitänyt olla liian suloinen tuossa palautteessa. Jotta poika ei ylpistyisi. Kaikesta päätellen Arttu suhtautui kirjoittamiseen kunnioittavasti. Hän osasi arvostaa niitä hetkiä, kun hänen vain oli pakko istua alas ja kirjoittaa.

Äidinkielen opettajan palaute oli tyrmäävä. Hän ei voinut käsittää, että Arttu käsitteli ihmissuhteita niin surkeasti. Eikä syynä ollut suhteiden vähyys, vaan niiden raadollisuus. Opettaja oli pettynyt, mutta hän ei tehnyt yhden tarinan perusteella liian pitkäjohteisia päätöksiä. Artun mielikuvitus oli omaa luokkaansa, mutta jo tarinan aihe oli raflaava. Ei tarvittu suurta mielikuvitusta, jos kirjoitti ilotytöistä. Prostituoidut kautta maailman olisivat vihanneet sitä sydämensä kyllyydestä.

Arttu oli kirjoittanut tarinan ensimmäisessä persoonassa, mikä johtii siihen, että yksin hän – ja kaikki muutkin – pitivät sitä vedenpitävänä tosiasiانا. Hän oli kirjoittanut vimmassa. Hän oli vuodattanut tekstiä koko pakahtuneen sydämensä pohjasta. Arttu piti enemmän kolmannen persoonan käytöstä,

mutta jotenkin ensimmäinen kiehtoi. Hän sai tarinaan tarpeeksi syvällisyyttä, ja tarinaan tuli oma rytminsä. Ilmeisesti opettaja ei pitänyt siitä laisinkaan.

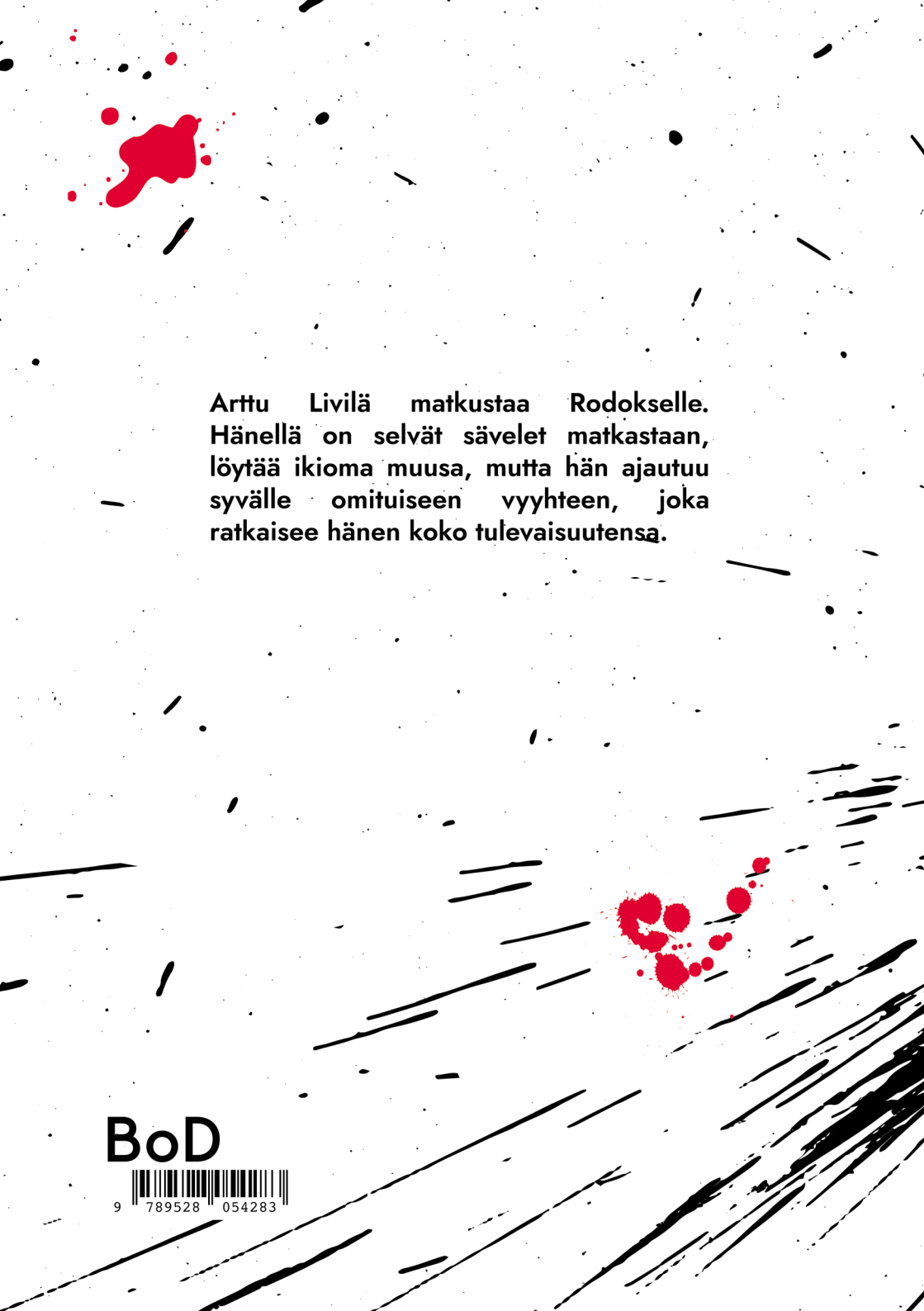
“Kuinka voitkin kirjoittaa tuollaista? Kukaan ei pidä tarinasta, koska repostelet huorista”, opettaja oli sanonut.

“En ole varma, mutta sellainen siitä vain tuli”, oli Arttu vastannut. He olivat jääneet taas oppitunnin jälkeen keskustelemaan kirjoittamisesta ja kirjoista.

Opettaja oli omasta mielestään oikeutettu ojentamaan Arttua. Poika parka oli unohtanut kirjoittamisen olennaisimman seikan, itse asian ja teeman. Mikäli Arttu kirjoittaisi jostain kiehtovasta aiheesta, hänellä saattaisi olla mahdollisuuksia. Muussa tapauksessa hän päätyisi kirjoittelemaan omaksi huvikseen. Ja se olisi ollut sääli.

5. Liian vanha

Arttu vietti aikaa äitinsä kanssa joka viikko. Edes äidin kannustavat sanat eivät korjanneet opettajan mielipidettä. Äiti oli usein miettinyt, mikä pojasta kasvaisi. Hän oli saanut stipendin miehistymisestä, ja poika oli muuttunut huomattavasti. Eikä pelkästään hyvään suuntaan.

Arttu Livilä matkustaa Rodokselle.
Hänellä on selvät sävelet matkastaan,
löytää ikioma muusa, mutta hän ajautuu
syvälle omituiseen vyyhteen, joka
ratkaisee hänen koko tulevaisuutensa.

BoD

9

789528

054283